

PRÁVO A PODNIKANIE

1. Pojem, predmet, pramene a vzťah obchodného práva k iným právnym odvetviam

Právna úprava podnikania tradične vychádza z dvoch základných pojmov, a to „obchodník“ a „obchody“. Zo zvyklostí, ktoré sa uplatňovali v obchode, a z nevyhnutnosti chrániť poctivých obchodníkov pred nepoctivými vzniklo v priebehu historického vývoja obchodné právo.

Slovenské obchodné právo je právom podnikateľov (obchodníkov) a súčasne právom upravujúcim podnikateľskú činnosť (obchody). Tvorí ho súbor právnych noriem, ktoré upravujú postavenie podnikateľov a vzťahy, do ktorých podnikatelia vstupujú pri uskutočňovaní podnikateľskej činnosti. Obchodné právo svojou povahou patrí do súkromného práva, obsahuje však aj mnohé verejnoprávne prvky. Do záujmovej sféry obchodného práva možno zaradiť tieto okruhy spoločenských vzťahov, ktoré tvoria predmet obchodného práva:

- postavenie podnikateľov a základné atribúty podnikateľa a podnikania (podnikateľská činnosť),
- obchodné spoločnosti, jednotlivé formy, ich vznik, zmena, zrušenie a zánik (právo obchodných spoločností),
- družstvá (družstevné právo),
- obchodné záväzkové vzťahy, ich zabezpečenie, vznik, zmeny a zánik, sankcie (záväzkové právo),
- druhy obchodných zmlúv (zmluvné právo),
- záväzkové vzťahy v medzinárodnom obchode (právo medzinárodného obchodu),
- hospodársku súťaž (súťažné právo),
- právo cenných papierov,
- burzy (burzové právo),
- obchodný register (registrové právo).

1.1 Formálne pramene obchodného práva

Východiskom právneho poriadku Slovenskej republiky, a teda aj obchodného práva je **Ústava SR** (najmä čl. 20, čl. 35 ods. 1 a čl. 55 Ústavy SR).

Základným (primárnym) prameňom obchodného práva je **Obchodný zákonník**, ktorý upravuje postavenie podnikateľov, obchodné záväzkové vzťahy, ako aj niektoré iné vzťahy súvisiace s podnikaním.

Ďalším prameňom obchodného práva je **Občiansky zákonník**. Vzťah Obchodného zákonníka a Občianskeho zákonníka je založený na subsidiárnom (podpornom) použití Občianskeho zákonníka a na zásade osobitný zákon ruší všeobecný zákon. To znamená, že ak niektoré otázky nemožno riešiť podľa ustanovení Obchodného zákonníka, riešia sa podľa ustanovení Občianskeho zákonníka, resp. predpisov občianskeho práva v širšom zmysle. Obchodný zákonník je osobitný právny predpis (*lex specialis*) a Občiansky zákonník je všeobecný právny predpis (*lex generalis*). Vzťah Obchodného a Občianskeho zákonníka môže mať nasledujúcu podobu:

- právná úprava predmetného inštitútu sa nachádza len v Občianskom zákonníku (napríklad záložné právo);
- právnú úpravu predmetného inštitútu obsahujú aj Občiansky zákonník, aj Obchodný zákonník (napríklad uzatváranie zmlúv), pričom všeobecná úprava sa nachádza v Občianskom zákonníku a špecifiká rešpektujúce obchodnú činnosť v Obchodnom zákonníku. Pri riešení konkrétneho prípadu musia byť aplikované ustanovenia oboch právnych predpisov;
- právnú úpravu predmetného inštitútu obsahuje len Obchodný zákonník (napríklad zmluva o predaji podniku).

Občiansky zákonník a predpisy občianskeho práva sa považujú za sekundárne pramene obchodného práva.

K terciálnym prameňom obchodného práva patria **obchodné zvyklosti**. Uplatnia sa v prípade, ak konkrétnu otázku nerieši ani Obchodný zákonník, ani predpis občianskeho práva. Ďalším prameňom obchodného práva sú **zásady, na ktorých spočíva Obchodný zákonník**. Ide napríklad o zásadu slobody podnikania, zásadu zmluvnej slobody, zásadu záväznosti uzavretých zmlúv či zásadu slobodnej súťaže. Zásady, na ktorých spočíva Obchodný zákonník, sa aplikujú na právne vzťahy len v prípade, ak konkrétnu otázku neupravujú obchodné zvyklosti a ak nie je upravená ani v Obchodnom, ani v Občianskom zákonníku.

Okrem Ústavy SR, Obchodného zákonníka a Občianskeho zákonníka sú prameňom obchodného práva aj **ďalšie zákony**, resp. nariadenia vlády, vyhlášky, výnosy a opatrenia ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy.

Prameňom obchodného práva sú aj **medzinárodné zmluvy**, ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom. Uviest' možno napríklad Dohovor OSN o zmluvách o medzinárodnej kúpe tovaru.

Vzhľadom na vstup Slovenskej republiky do Európskej únie a v dôsledku toho aj na prístupenie Slovenskej republiky k *aquis communautaire* treba spomenúť aj **právne predpisy Európskej únie**, napr. nariadenie Rady (ES) č. 1257/2001 z 8. októbra 2001 o stanovách európskej spoločnosti (SE) či nariadenie Rady (ES) č. 1435/2003 z 22. júla 2003 o stanovách európskeho družstva (SCE). S cieľom harmonizovať slovenský právny poriadok s právom Európskej únie boli do slovenských právnych predpisov obchodného práva implementované viaceré smernice.

1.2 Vzťah obchodného práva k iným právnym odvetviám

Z hľadiska príbuznosti predmetu i vzájomnej podmienenosti je podstatný predovšetkým vzťah obchodného práva k tým právnym odvetviám, ktoré významne participujú na úprave obchodnoprávnych vzťahov.

Vzťah k **štátnemu (ústavnému) právu** je dôležitý vzhľadom na to, že pre odvetvie obchodného práva sú významné viaceré ústavnoprávne východiská. V Ústave SR je z hľadiska predmetu obchodného práva zakotvené právo vlastníť majetok i povinnosť zodpovedne s ním nakladať (čl. 20), právo podnikat' a vykonávať inú zárobkovú činnosť (čl. 35 ods. 1) i právo na ochranu hospodárskej súťaže (čl. 55 ods. 2). Ústava SR zároveň zakotvuje aj charakter prostredia, v ktorom sa obchodnoprávne vzťahy realizujú, a to tak, že hospodárstvo Slovenskej republiky sa zakladá na princípoch sociálne a ekologicky orientovanej trhovej ekonomiky (čl. 55 ods. 1). V súvislosti s úpravou všeobecného rámca hospodárskeho systému, Ústava SR ďalej zakotvuje množstvo inštitútov verejnoprávneho charakteru, ktoré sprostredkovane ovplyvňujú realizáciu obchodnoprávnych vzťahov, napríklad štátny rozpočet (čl. 58), dane a poplatky (čl. 59) a ďalšie.

Významný je vzťah obchodného práva a **hospodárskeho práva**. Ide o dve navzájom sa doplňujúce právne odvetvia. V rámci hospodárskeho práva je upravená napríklad ochrana hospodárskej súťaže, ďalej živnostenské podnikanie či

konkurz a reštrukturalizácia ako spôsoby usporiadania majetkových pomerov dlžníka, ktorý je v úpadku, resp. ktorému úpadok hrozí.

Do spoločnej záujmovej sféry obchodného a **správneho práva** možno zaradiť problematiku živnostenského podnikania a ochrany životného prostredia. Vyrožene administratívnoprávny charakter majú napríklad otázky vedenia živnostenského registra a postavenie správnych orgánov (živnostenských úradov, t. j. okresných úradov, odborov živnostenského podnikania) v spomínanej oblasti vzťahov. Pri prevádzkovaní živnosti je podnikateľ povinný dbať na ochranu životného prostredia.

Normy **finančného práva** tiež významnou mierou ovplyvňujú sféru podnikateľskej činnosti. Osobitný význam má regulácia daní, poplatkov a cla. Znalosť daňových právnych predpisov a predpisov s nimi súvisiacich patrí k základným predpokladom úspešného podnikania.

Úzka je prepojenosť obchodného a **pracovného práva**, keď podnikateľ vstupuje a je účastníkom pracovnoprávných vzťahov, a teda je povinný rešpektovať Zákonník práce.

So zamestnávaním pracovnej sily úzko súvisia aj ďalšie povinnosti podnikateľa k zamestnancom a štátu (napr. platenie sociálnych a zdravotných odvodov). Túto oblasť reguluje **právo sociálneho zabezpečenia**.

Významný je vzťah obchodného a **trestného práva**. Právne normy trestného práva určujú hranice a vytyčujú priestor podnikania a súčasne aj chránia tento priestor pred nezákonnými aktivitami obmedzujúcimi slobodné a zákonom povolené podnikanie. Podnikania sa predovšetkým týkajú skutkové podstaty trestných činov proti majetku (napr. krádež, podvod či sprenevera), ďalej trestných činov hospodárskych (napr. neoprávnené podnikanie alebo nezaplatenie dane) či trestných činov proti životnému prostrediu (napr. neoprávnené nakladanie s odpadmi), ktoré sú upravené v Trestnom zákone. Dôležité sú aj procesné normy Trestného poriadku, ktorými je možné sa domáhať uplatnenia svojich práv priamo v trestnom konaní, prípadne sú to tiež normy, ktoré upravujú rozsah práv a povinností podnikateľa, proti ktorému začalo trestné stíhanie.

Veľmi úzko je obchodné právo späté s **občianskym právom** hmotným, najmä z toho dôvodu, že obe právne odvetvia sú súkromnoprávnej povahy. Občianske právo hmotné sa považuje za všeobecné súkromné právo a obchodné právo za osobitné súkromné právo.

Vzhľadom na to, že jednou z tendencií obchodného práva je jeho internacionalizácia, t. j. prekračovanie hraníc jednotlivých štátov v rámci medzinárodnej hospodárskej spolupráce, významný je aj vzťah obchodného práva k **medzinárodnému súkromnému právu**, ktorého základným prameňom je zákon o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom, ktorým sa spravujú súkromnoprávne vzťahy s cudzím (zahraničným) prvkom.

2. Základné pojmy obchodného práva

2.1 Podnikanie, podnikateľ, základné identifikačné znaky podnikateľa

Podnikáním sa rozumie:

- sústavná činnosť vykonávaná podnikateľom samostatne,
- vo vlastnom mene,
- na vlastnú zodpovednosť,
- za účelom dosiahnutia zisku.

Podnikanie je teda len taká činnosť, ktorú vykonáva podnikateľ, a zároveň táto činnosť kumulatívne spĺňa všetkých uvedených päť znakov, ktoré vyžaduje Obchodný zákonník.

Sústavnosť ako prvý definičný znak nemožno zamieňať s nepretržitosťou. Kritérium sústavnosti spĺňa aj sezónna činnosť, prípadne činnosť, ktorú podnikateľ na určitý čas preruší a znovu v nej pokračuje (napr. prevádzkovanie letného kúpaliska). Dôležité je, aby úmyslom podnikateľa bolo vykonávať túto činnosť opakovane. Podnikáním nie je činnosť, ktorá je vykonávaná príležitostne alebo náhodne (napr. predaj ovocia zo záhrady).

Samostatnosť pri výkone podnikania treba chápať tak, že podnikateľ sám rozhoduje o svojej podnikateľskej činnosti, nie je teda podriadený inému subjektu, ktorého príkazy musí plniť.

Vo vlastnom mene podnikateľ podniká vtedy, keď nekoná v mene niekoho iného. Nie je podmienkou, aby konal osobne, ale osoba, ktorá za neho koná, musí konať v mene podnikateľa. Podnikateľ podniká pod vlastným menom, keď podniká pod obchodným menom.

Na vlastnú zodpovednosť koná podnikateľ vtedy, keď konanie podnikateľa zaväzuje jeho samého, a preto musí niesť aj vlastnú zodpovednosť za porušenie povinností, ktoré na seba prevzal v súvislosti s podnikaním (napr. pri omeškaní s plnením peňažného záväzku mu vzniká povinnosť zaplatiť úroky z omeškania).

Za účelom dosiahnutia zisku je vykonávaná podnikateľská činnosť vtedy, keď hlavným cieľom podnikania je dosiahnutie zisku. Z hľadiska posúdenia tohto znaku podnikateľskej činnosti nie je rozhodujúce, či bol zisk skutočne dosiahnutý, výsledkom podnikateľskej činnosti môže byť aj strata. Dôležité je, či podnikateľ vyvíjal činnosť s úmyslom dosiahnuť zisk.

Podnikateľ

Podnikateľom môže byť fyzická alebo právnická osoba. Legálnu definíciu podnikateľa nájdeme v § 2 ods. 2 Obchodného zákonníka. V zmysle tohto ustanovenia sa za podnikateľa považujú:

- **osoby zapísané v obchodnom registri** – nie je pritom rozhodujúce, či ich zápis bol povinný alebo dobrovoľný, taktiež nie je rozhodujúce, či osoba zapísaná v obchodnom registri podnikateľskú činnosť fakticky vykonáva,
- **osoby, ktoré podnikajú na základe živnostenského oprávnenia** – môže ísť o fyzické osoby aj právnické osoby; v prípade právnických osôb ide o tie, ktoré sa nezapisujú do obchodného registra, ale zákon im umožňuje podnikáť (napr. občianske združenia),
- **osoby, ktoré podnikajú na základe iného ako živnostenského oprávnenia podľa osobitných predpisov** – patria sem napríklad daňoví poradcovia, audítori, znalci, notári,
- **fyzické osoby, ktoré vykonávajú poľnohospodársku výrobu a sú zapísané do evidencie podľa osobitného predpisu** – ide o samostatne hospodáriacich roľníkov, ktorí sa zapisujú do evidencie obce.

Základné identifikačné znaky podnikateľa

Na rozlíšenie podnikateľov je dôležitá ich identifikácia. Identifikáciu podnikateľa zabezpečuje obchodné meno, sídlo (miesto podnikania) a identifikačné číslo (IČO).

Obchodné meno je názov, pod ktorým podnikateľ vykonáva právne úkony pri svojej podnikateľskej činnosti. Každý podnikateľ musí mať obchodné meno. Rozlišujeme medzi obchodným menom fyzickej osoby a obchodným menom

právnickej osoby. Obchodným menom **fyzickej osoby** musí byť vždy jej celé meno a priezvisko (napr. Ján Varga). Okrem mena a priezviska môže obsahovať dodatok odlišujúci osobu podnikateľa (napr. mladší) alebo druh podnikania (napr. Ján Varga – zámočník). Pokiaľ má fyzická osoba rovnaké meno s iným podnikateľom, je dodatok povinný a musí byť dostatočne odlišujúci. Stačí uviesť iné miesto podnikania alebo iný predmet činnosti, alebo akýkoľvek fantazijný výraz. Obchodným menom **právnickej osoby**, ktorá sa zapisuje do obchodného registra, je názov, pod ktorým je zapísaná v obchodnom registri. Súčasťou obchodného mena musí byť v tomto prípade dodatok, ktorý označuje jej právnu formu (napr. Stavbyt, a. s.; Čistenie, s. r. o.). Na odlíšenie obchodného mena právnickej osoby nestačí rozdielne označenie právnej formy. Povinnosťou podnikateľa je uvádzať obchodné meno spolu s dodatkom, označujúcim jeho súčasný právny stav (napr. Pegas, s. r. o. v likvidácii, Metronom, k. s. v konkurze).

Každý podnikateľ by mal pri tvorbe obchodného mena rešpektovať tieto **základné zásady**:

- zásadu **úplnosti** obchodného mena – obchodné meno musí mať zákonom stanovený povinný obsah;
- zásadu **prednosti** obchodného mena – pri výbere obchodného mena je dôležité zistiť, či dané obchodné meno nepoužíva už iný podnikateľ. Ak by nastala taká situácia, že v obchodnom registri je zapísané rovnaké obchodné meno v prípade viacerých podnikateľských subjektov, ten podnikateľ, ktorého obchodné meno bolo zapísané do obchodného registra skôr, sa môže domáhať nápravy, t. j. zmeny obchodného mena iného podnikateľa;
- zásadu **nezameniteľnosti** obchodného mena – obchodné meno nesmie byť zameniteľné s obchodným menom iného podnikateľa (napr. Edys, a. s. a Edis, a. s.);
- zásadu **pravdivosti** obchodného mena – obchodné meno nesmie vzbudzovať klamlivú predstavu o podnikateľovi a o predmete podnikania;
- zásadu **jedného** obchodného mena – každý podnikateľský subjekt môže mať len jedno obchodné meno.

Ten, koho práva boli neoprávneným používaním obchodného mena dotknuté, sa môže **na súde** domáhať, aby sa ten, kto neoprávnene používa obchodné meno, zdržal takéhoto konania, odstránil závadný stav, aby mu vydal bezdôvodné obohatenie, aby mu poskytol primerané zadostučinenie, prípadne nahradil škodu, ak týmto konaním škoda bola spôsobená. Súd môže v rozsudku zároveň

určiť, že rozsudok, ktorým sa návrhu vyhovel, môže navrhovateľ uverejniť, a to na trovy (náklady) účastníka, ktorý v spore neuspel.

Sídlo právnickej osoby a **miestom podnikania** fyzickej osoby je adresa, ktorá je ako sídlo alebo miesto podnikania zapísaná v obchodnom registri alebo v živnostenskom registri, alebo v inej evidencii ustanovenej osobitným zákonom.

Identifikačné číslo (IČO) je číselný kód, ktorý prideliuje orgán štatistiky. Služi na odlišenie podnikateľov, ako aj na daňové účely, ale dá sa podľa neho napríklad nájsť určitá obchodná spoločnosť, napriek tomu, že zmenila obchodné meno alebo sídlo.

Každý podnikateľ je povinný na svojich obchodných dokumentoch (napr. faktúrach, objednávkach) uvádzať svoje obchodné meno, sídlo alebo miesto podnikania, IČO a označenie registra, ktorý podnikateľa zapísal, a číslo zápisu.

2.2 Konanie podnikateľa

V obchodných vzťahoch je veľmi dôležité presné vymedzenie okruhu osôb, ktoré sú oprávnené vykonávať právne úkony v mene podnikateľa. **Ak je podnikateľom:**

- **fyzická osoba** – koná podnikateľ osobne alebo za neho koná zástupca,
- **právnická osoba** – koná buď prostredníctvom štatutárneho orgánu, alebo za neho koná zástupca.

Ak sa podnikateľ nechá pri svojej podnikateľskej činnosti zastúpiť, z konania zástupcu mu priamo vznikajú práva a povinnosti. Zastúpenie môže byť zákonné alebo zmluvné. **Zákonné zastúpenie** vzniká buď na základe zákona, alebo na základe rozhodnutia štátneho orgánu (najčastejšie súdu). Špeciálny druh zákonného splnomocnenia je upravený v § 15 ods. 1 Obchodného zákonníka, podľa ktorého: „Kto bol pri prevádzkovaní podniku poverený určitou činnosťou, je splnomocnený na všetky úkony, ku ktorým pri tejto činnosti obvykle dochádza.”

Zmluvné zastúpenie v obchodných vzťahoch môže vzniknúť na základe udelenia plnomocenstva alebo prokúry. Zástupcom na základe plnomocenstva môže byť fyzická aj právnická osoba. **Plnomocnenstvo** môže byť udelené ústnou formou. Písomná forma sa vyžaduje iba v dvoch prípadoch, a to ak samotný právny úkon, ktorého sa plnomocnenstvo týka, musí byť urobený písomnou formou, alebo ak sa plnomocnenstvo netýka len určitého právneho úkonu. Ak zástupca

prekročil svoje oprávnenie vyplývajúce z plnomocenstva, je podnikateľ viazaný, len pokiaľ toto prekročenie schváli.

Prokúra je zvláštny druh zmluvného zastúpenia podnikateľa. Účel a rozsah prokúry je daný zákonom. Prokúrou splnomocňuje podnikateľ určitú fyzickú osobu – prokuristu, na vykonávanie všetkých právnych úkonov, ku ktorým dochádza pri prevádzke podniku (napr. na uzatváranie obchodných zmlúv), i keď sa inak na ich vykonanie vyžaduje osobitné plnomocenstvo. Prokúra nezahŕňa oprávnenie scudzovať (napr. predávať) nehnuteľnosti a zaťažovať ich (napr. zriadiť k nim záložné právo) s výnimkou, ak by toto oprávnenie bolo výslovne v udelení prokúry uvedené. Prokúra musí byť udelená písomnou formou a udelenie prokúry je účinné od zápisu do obchodného registra. Prokurista sa podpisuje tak, že k obchodnému menu podnikateľa, za ktorého koná, pripojí svoj podpis s dodatkom, ktorý označuje prokúru (napr. „prokurista”).

2.3 Podnik, obchodný majetok, obchodné imanie, čisté obchodné imanie, vlastné imanie

Obchodný zákonník definuje **podnik** ako **súbor hmotných**, ako aj **osobných** a **nehmotných zložiek** podnikania. **K podniku patria veci, práva a iné majetkové hodnoty, ktoré patria podnikateľovi a slúžia na prevádzkovanie podniku alebo** vzhľadom na svoju povahu **majú na tento účel slúžiť**. Hmotnými zložkami podniku sú napríklad budovy, dopravné prostriedky, stroje, suroviny, materiál, polotovary, hotové výrobky a pod. Za osobné zložky podniku sa považujú odborné zručnosti a skúsenosti zamestnancov, odborná úroveň riadiacich zamestnancov, kvalifikačná štruktúra zamestnancov a pod. Za nehmotné zložky podniku sa považujú napríklad obchodné meno, obchodné tajomstvo, ochranné známky, priemyselné vzory, know-how, dobrá povesť podniku (goodwill), postavenie podniku na trhu, pohľadávky, cenné papiere, obchodný podiel a pod.

Každý podnikateľ má svoj podnik. Podnik má tri zložky, ktoré spolu tvoria súbor. Podnik je teda súborom všetkého, čo podnikateľovi patrí a s čím podniká. Podnikateľ môže podnik previesť (Obchodný zákonník na tento účel obsahuje úpravu zmluvy o predaji podniku), prenajať alebo založiť. Jeden podnikateľ môže mať len jeden podnik.

Každý podnik môže mať vytvorenú organizačnú zložku. **Organizačnými zložkami podniku sú** odštepny závod alebo iný organizačný útvar podniku. Odštepny závod sa zapisuje do obchodného registra a pri jeho prevádzkovaní sa používa obchodné meno podnikateľa s dodatkom, že ide o odštepny závod (napr. ARES, a. s., odštepny závod Prešov). Vedúci odštepneho závodu, zapísaný v obchodnom registri, je zo zákona splnomocnený robiť za podnikateľa všetky právne úkony týkajúce sa odštepneho závodu (ide o zákonné zastúpenie v zmysle § 13 ods. 5 Obchodného zákonníka). Do obchodného registra možno zapísať aj inú organizačnú zložku podniku, ktorá má potom rovnaké postavenie ako odštepny závod, napríklad pobočku zahraničnej banky.⁵¹

Obchodný zákonník tiež vymedzuje pojem prevádzkareň. Prevádzkarňou sa rozumie priestor, v ktorom sa uskutočňuje určitá podnikateľská činnosť. Prevádzkarňou je napríklad predajňa, dielňa, reštaurácia. Prevádzkareň musí byť označená obchodným menom podnikateľa, ku ktorému sa môže pripojiť názov prevádzkarne alebo iné rozlišujúce označenie. Podnikateľ môže mať viacero prevádzkarní, resp. môže podnikáť vo viacerých priestoroch.

Obchodným majetkom sa rozumie súhrn majetkových hodnôt (vecí, pohľadávok a iných práv a peniazmi oceniteľných iných hodnôt), ktoré patria podnikateľovi a slúžia alebo sú určené na jeho podnikanie. Do obchodného majetku teda patria:

- **veci** (hnutelné alebo nehnuteľné),
- **pohľadávky** (pohľadávka je právo veriteľa na peňažné alebo vecné plnenie od dlžníka),
- **iné práva** (napr. právo na využívanie vynálezu, právo na ochrannú známku, právo na ochranu obchodného mena),
- **iné majetkové hodnoty** oceniteľné peniazmi, ktoré nie sú ani vecami, ani právami (napr. obchodný podiel, know-how).

Uvedené zložky majú charakter aktívnych hodnôt a tvoria obchodný majetok, ak sú súčasne splnené dve podmienky: patria podnikateľovi (k veciam

⁵¹ Všetky banky musia mať podľa zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách v znení neskorších predpisov právnu formu akciovej spoločnosti, preto sa zapisujú do obchodného registra ako obchodné spoločnosti. Osobitnou právnou formou pri bankách sú tzv. pobočky zahraničnej banky, ktoré sú organizačnou zložkou podniku podľa § 7 ods. 1 Obchodného zákonníka. Do obchodného registra sa zapisujú podľa § 27 ods. 2 písm. b) Obchodného zákonníka.

musí mať podnikateľ vlastnícke právo, pri pohľadávkach musí byť podnikateľ veriteľom) a slúžia alebo sú určené na podnikanie podnikateľa.

Kým pojem obchodný majetok sa používa na označenie aktív, pojem **obchodné imanie** sa používa na označenie aktív a pasív. Obchodné imanie je súbor obchodného majetku a záväzkov vzniknutých podnikateľovi v súvislosti s podnikaním.

Čisté obchodné imanie je obchodný majetok po odpočítaní záväzkov vzniknutých podnikateľovi v súvislosti s podnikaním. Zjednodušene povedané, sú to aktíva mínus pasíva.

Vlastné imanie tvoria vlastné zdroje financovania obchodného majetku podnikateľa podľa osobitného predpisu, ktorým je zákon o účtovníctve.

2.4 Obchodné tajomstvo

Predmetom práv patriacich k podniku patrí aj obchodné tajomstvo. Obchodné tajomstvo tvoria všetky skutočnosti obchodnej, výrobnjej alebo technickej povahy súvisiace s podnikom, ak súčasne spĺňajú tieto znaky:

- majú skutočnú alebo aspoň potenciálnu hodnotu (materiálnu alebo nemateriálnu),
- nie sú v príslušných obchodných kruhoch bežne dostupné,
- majú byť podľa vôle podnikateľa utajené a
- podnikateľ zodpovedajúcim spôsobom zabezpečuje ich utajenie.

Škála skutočností tvoriacich obsah obchodného tajomstva konkrétneho podniku môže byť veľmi široká, a to od skutočností obchodnej povahy (zásady cenotvorby, agenda zákazníkov, stratégie uplatňované v obchodnom rokovaní, obchodné zmluvy atď.), až po výrobné a technické podklady (výrobné programy, technologické postupy, technické výkresy, receptúry atď.). Všetky sú chránené zákonom, pokiaľ napĺňajú spomínané znaky.

2.5 Obchodný register

Obchodný register je **verejný zoznam zákonom ustanovených údajov**, ktorého súčasťou je aj **zbierka** zákonom ustanovených **listín**. **Do obchodného registra sa povinne zapisujú:**

- obchodné spoločnosti,